

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravištvo: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Nespremenjene smernice KDK

Komunike o sinočnem sestanku obeh predsednikov

Enotni pravci v politiki srednjeevropskih agrarnih strank. — Posojilo dobimo preko Društva narodov? — Nadaljevanje borbe proti g. Vukičeviću. — Neumevanje pravih ciljev KDK.

— Beograd, 22. maja. Sinoči od 8. do 11. se je vršila na stanovanju gosp. Svetozarja Pribičevića konferenca obeh voditeljev KDK, o kateri je bil danes izdan sledeči komunik:

«Na sinočni triurni konferenci je g. Stepan Radić obvestil g. Pribičevića o grupaciji seljaških strank v Srednji Evropi, to je na Poljskem, v Rumuniji, Bolgariji, Jugoslaviji in Češkoslovaški in ga seznanil s sklepi, ki so bili sprejeti na kongresu agrarnih strank v Pragi in ki bodo čimprej izvedeni. Osnovo tvori sklep, da morajo seljaške stranke tam, kjer so na vladi, utrditi svoj položaj, kjer pa niso v vladi, iskati stikov s sorodnimi strankami in v sporazumu z njimi čimprej stopiti v vlado, kjer morajo predvsem prevzeti skrb za gospodarska in kulturna vprašanja seljaškega naroda. — Seljaške stranke morajo stremeti za svobodo, demokracijo, za ojačanje miru in za gospodarsko obnovo države.

G. Radić je nadalje seznanil gosp. Pribičevića z zaupnimi informacijami, ki jih je prejel iz Londona, Pariza in Zeneve glede našega investicijskega posojila. Glasom teh informacij najetje posojila še ni gotova stvar. Gosp. Radić je navedel tudi razloge, zakaj pogajanja še niso zaključena. V resnih diplomatskih in političnih krogih na zapadu obstoja namera, da se dovoli Jugoslaviji posojilo preko Društva narodov, da se na ta način prepreči razmetavanje denarja za ogromne provizije in druge korupcijske namene.

G. Svetozar Pribičević pa je obvestil g. Stepana Radića o notranjopolitični situaciji zlasti v Srbiji ter ga opozoril na

to, da sta bila na znane medstrankarske shode v Šumadiji povabljena tudi oboje voditelja KDK, ki pa se temu pozivu nista mogla odzvati. Pokazalo se je, da so bili vsi ti shodi na zelo spreten način spremenjeni v nekatere shode radikalne stranke in da je imel na njih glavno besedo radikal Nastas Petrović poleg zemljoradnika Tupanjanina in bivšega komunista Radovanovića. Govorilo se je največ o razdelitvi kmetov, ki pa se ne more izvesti dokler ne pade sedanji sistem in režim srbijanske hegemonije, glavna je bila plačanja.

Po vsestranski razpravi o situaciji sta oboje voditelja znova potrdila sklep, da opozicija poostri borbo proti gosp. Vukičeviću, kakor tudi proti nameravani inozemskemu posojilu, s katerim hoče g. Vukičević organizirati državljansko vojno, ne samo proti Hrvatom in prečanom v obče, marveč tudi proti onim radikalom, ki se mu nečesto slepo pokorijo. KDK bo z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, nadaljevali borbo proti sedanjemu režimu in proti temu posojilu, tako v Narodni skupščini kakor med narodom.

Oboje predsednika sta končno ugotovila, da niti najbolj objektivni radikali še danes ne razumejo pravilno borbe, ki jo vodi KDK proti režimu, temveč domnevajo, da je glavni in edini cilj te borbe vstop prečanov v vlado, in ne morejo razumeti, da gre v prvi vrsti za ureditev državnih financ, za spremembo davčne zakonodaje in uprave, za razširjenje samouprave in za sistematično reševanje gospodarskih in kulturnih vprašanj seljaškega naroda, predvsem pa za poštenje, svobodo in popolno enakopravnost.

Hrvatski davidovičevci proti Davidoviću

Prekipevajoče nezadovoljstvo demokratov osješke oblasti s politiko Ljube Davidovića. — Napovedujejo izstop iz stranke in sodelovanje s KDK.

— Zagreb, 22. maja. Preteklo nedeljo so ugledni predstavniki Davidovičeve demokratske stranke v osješki oblasti na prijateljskem sestanku v Slavoniji Slatini sklicali na 28. t. m. konferenco oblastnega odbora in vseh predsednikov organizacij te stranke v osješki oblasti, na kateri naj bi se sklenilo, da izstopijo demokrati v osješki oblasti iz Davidovičeve demokratske stranke. Sestanek se je vršil na poziv dr. Oreba, predsednika oblastne organizacije v osješki oblasti. Kakor se zadržuje, so sklicali dr. Oreb in njegovi prijatelji konferenco za 28. t. m., ker hočejo preprečiti nadaljevanje dosedanje politike g. Davidovića, ki pride 3. junija v Zagreb, da bi na zborovanju delegatov vseh organizacij demokratske stranke iz Hrvatske in Slavonije opravili svojo politiko in taktiko. Demokrati osješke oblasti, ki so že prej zahtevali od vodstva svoje

stranke, naj sprejme sodelovanje s KDK in obenem ustvari s njo demokratsko unijo, smatrajo, da g. Davidović radi svojega dvoletnega zadržanja in radi podpiranja sedanje vlade ne zasluži več zaupanja prečanskih demokratov, ki morajo iz tega izvajati vse posledice. Na omenjenem nedeljskem sestanku so vsi prisotni soglasno sklenili, da izstopijo iz demokratske stranke. Povdarjali so tudi, da je izključeno njihovo sodelovanje s federalisti, ki ga predlagajo zagrebški demokrati, ker je potrebno, da ta stranka čim prej likvidira. Isto velja tudi za klerikalno (pučko) stranko glede na kulturne in druge razloge, zlasti pa zato, ker podpira sedanji režim. Preostaje torej samo še KDK, ki so ji demokrati osješke oblasti najbližji. V kakšni obliki se ima izvajati sodelovanje demokratov osješke oblasti s KDK, bo odločila sedaj za 28. t. m. sklicana konferenca.

Aretirani slovenski tržaški visokošolci pridejo pred fašistični tribunal

čprav še ni ugotovljena njihova krivda. — Sistematično po-fašistovanje slovenskega Krasa.

— Trst, 22. maja. Desetorica visokošolcev in drugih slovenskih mladencev je še vedno v zaporih. Nekateri so v Trstu, drugi pa v Sezani. Sezansko orožniško poveljstvo je poslalo ovadbo tudi v Rim posebnemu tribunalu za zaščito države. Na tabli tržaške univerze je izobešena izjava, v kateri izraža rektor, sklicujoč se na vest, ki jo je priobčil v petek »Piccolo«, obžalovanje, da so se slušatelji tukajšnje univerze spopadli in žalili italijansko zastavo. Rektor napoveduje, da bo akademski svet na svoji prihod. seji ukrenil vse potrebno proti krivcem. Pripomniti pa je treba, da do sedaj, kakor zatrjujejo poučeni krogi, še ni nikakor ugotovljeno, kdo je pravzaprav žalil zastavo in ali je med aretiranimi sploh ona oseba, ki je to storila.

— Trst, 22. maja. V prostorih tukajšnjega fašista se je v nedeljo vršil občni zbor tržaške fašistične zveze. Tamk Coboli je v svojem poročilu naglašal, da polaga fašizem veliko važnost na obmeje pokrajine, kjer morajo prebi-

valci čim prej postati dobri Italijani. Navajal je, da je v sezanskem pasu, v katerega spadajo fašisti iz Sezane, Divače, Tomaja, Dutovelj, Repentabra, Zgonika in Senožeč, vpisanih v fašistično stranko 800 oseb. V postojnskem pasu, ki obsega poleg Postojne še Prestranek in St. Peter na Krasu, je včlanjenih 343 oseb. Na občinah pri Trstu, v Bazovici, na Proseku in v Trebčah šteje fašizem skupno 664 članov. V Nabrežini pa je 150 fašistov.

Inž. Coboli je pohvalil voditelje fašjev na Krasu ter je naglašal, da so se morali pri svojem delu boriti z velikimi težavami. Fašizem je deloval vedno z društvom »Lega nazionale«, ki že več let deluje za raznarodovanje Slovanov v Italiji. »Mi vsi vemo«, je izjavil fašistični tajnik, »da težave še niso premagane in da še niso ustrahovani vsi sovražniki Italije in predvsem fašistične Italije. Nadaljevati bo treba delo vztrajno in energično, da ukrotimo vse nasprotnike fašizma.«

Bilanca nemških volitev

Velika abstinenca — Nazadovanje vseh desničarskih in napredovanje levičarskih strank. — Težkoče pri sestavi nove vlade. V Franciji so zadovoljni, v Italiji pa ne.

— Berlin, 22. maja. Glavna značilnost nedeljskih volitev je na eni strani v izredno veliki abstinenca, na drugi v močnem sunku na levo. Posledica abstinenca je, da se bo število članov Reichstaga, ki zavisi od števila oddanih glasov, skrčilo od dosedanjih 493 na 489 in to kljub temu, da se je število volilnih upravičencev od zadnjih volitev povečalo za več milijonov. Volilna abstinenca je posledica nezadovoljstva prebivalstva s strankami, ki so bile doslej na vladi.

Ojačanje socialističnih strank kažejo najbolj številke same. Doslej so imeli socialisti in komunisti v državnem zboru skupaj 176 poslancev, v nedeljo pa so jih dobili 206, tako da tvorijo delavski zastopniki nad dve petini parlamenta.

Sedanja vlada v novi zbornici nima več večine in je zato gotovo, da bo prej ali slej odstopila. Na njeno obnovo ni misliti, ker se centrum zaradi nedeljskega poraza načne bo več upal vezati z nacionalci. Ker so stranke zelo razcepljene, bo naletela sestava nove vlade na ogromne težkoče. Baje bo po demisiji dr. Marxove vlade predsednik Hindenburg najprej ponudil mandat za sestavo nove vlade socialističnemu voditelju Braunu, ki je že sedaj kot pruski ministrski predsednik pokazal izredno državniško spretnost.

— Pariz, 22. maja. Francoski tisk z zadovoljstvom komentira izid nemških volitev in naglašja, da se je nemški narod jasno izrekel za nadaljevanje politike zbližanja med Francijo in Nemčijo.

— Rim, 22. maja. Nemške volitve so tukajšnje kroge precej presenetle. »Giornale d'Italia« naglašja, da izid nemških volitev ni pripisoval bogzna kakšne važnosti, ker socialisti še ne bodo odločilni za smernice zunanje politike.

Konferenca Zbornic TOI v Osijeku

Važna resolucija o izvozu, konzularni službi, gospodarski statistiki in propagandi. — Zbornice zahtevajo ukinitve davka na poslovni promet.

— Osijek, 22. maja. O priliki proslave 75-letnice obstoja Zbornice TOI v Osijeku, se je vršila včeraj konferenca zastopnikov vseh zbornic v državi. Ljubljanski zbornici zastopa tajnik g. Ivan Mohorič. Konferenci je predsedoval predsednik osješke zbornice g. Julio Weiss. Po vsestranski razpravi o gospodarskem položaju in o težkočah, ki ovirajo razvoj naše trgovine, je bila na predlog tajnika ljubljanske Zbornice g. Ivana Mohoriča sprejeta sledeča resolucija:

Konferenca Zbornic TOI ugotavlja, da vrednost našega izvoza stalno pada. Zato zahteva od merodajnih državnih činiteljev, da posvečajo temu pojavu potrebno pažnjo in da se nemudoma odločijo za vse ukrepe, ki jih predlaga konferenca v svrhu zbližanja in povečanja našega izvoza. Pri tej priliki ugotavlja konferenca, da naša konzularna služba kljub temu, da je bila nekoliko zboljšana, še vedno ne odgovarja razmeram in potrebam našega izvoza in našega gospodarstva in smatra zato temeljito reorganizacijo za neobhodno potrebno. Posebno pozornost je treba posvečati trgovski izobrazbi celokupnega diplomatskega uradništva. Končno ugotavlja konferenca, da naši konzulati nimajo na razpolago dovolj osebja, niti potrebnega informacijskega materiala, kakor tudi to, da v mnogih krajih, kjer bi bili konzulati nujno potrebni, sploh ne obstojajo.

Praksa kaže, da zbiranje statističnih podatkov pri nas ni organizirano in da vlada odnosa poedina državnega oblastva temu ne posvečajo potrebne pažnje. Za statistično službo in njeno izpopolnjevanje je skrajno škodljiva redukcija uradništva, ki se uveljavlja tudi z novim proračunom. Z ozirom na važnost te struke ne samo za razvoj našega celokupnega gospodarstva, marveč tudi glede na zakonodajno delo in glavno upravo konference predlaga, naj vlada s povečanjem kreditov zboljša sedanji položaj.

Konferenca smatra za svojo dolžnost, da še posebej opozori na veliko važnost gospodarske propagande in informativne službe priznava, da je bilo zadnja leta tako s strani države kakor s strani poklicanih gospodarskih organizacij na tem polju storjeno mnogo koristnega. Propagandna služba pa ne zadovoljuje, ker ni enotna in sistematična. Zato prosi konferenca tako vlado kakor druge v poštev prihajajoče činitelje, da posvečajo temu vprašanju še prav posebno pažnjo, polagajoč zlasti važnost na to, da pride do najtesnejšega sodelovanja med državnimi oblastmi in posrednimi zbornicami.

Končno konferenca ugotavlja, da davek na poslovni promet predstavlja najtežje breme za naše celokupno gospodarstvo in zahteva, naj se takoj odpravi.

Dve izjavi g. Stepana Radića

O »Albi Juliji« KDK, o politični situaciji in o stališču do g. Davidovića.

— Beograd, 22. maja. Med vožnjo iz Subotice v Beograd je spregel g. St. Radić dopisnika zagrebških »Novosti« in mu dal nekatere izjave o političnem položaju.

— G. Radić, zadnje dni se mnogo govori, da namerava sklicati KDK v kratkem slično manifestacijsko zborovanje, kakor ga je nedavno sklicala rumunska opozicija v Albi Juliji?

— Da, da, pa še večje in silnejše mora biti naše zborovanje, a ne v provinci, marveč v samem Beogradu. Zelo verjetno pa je, da bomo takrat že v vladi.

— Znano vam je, da se je položaj V. Vukičevića zadnje dni zelo poslabšal?

— Ali je sploh mogoče, da bi postal Vukičevićev položaj še slabši, kakor je že? — Je smeje odvrnil St. Radić. Dr. Predavec je ironično pripomnil: Torej se že ruši Davidovičev »trdni grad«?

— Govori se, da je Davidović zelo nezadovoljen z delom vlade in ne izključuje se možnost, da bi se Lj. Davidović zopet vrnil na prejšnjo linijo demokratske unije.

— Vse lepo in prav. — Je odgovoril St. Radić. — Če se Ljuba Davidović vrača na staro linijo, mi smo tu. Toda g. Davidović ne sme več voditi politike molčanja, marveč politiko dela. Iti moramo čvrsto naprej! V življenju ni rekriminacij in mi Davidoviću ne bomo očitali tega, kar je zagrešil.

— Beograd, 22. maja. Skupno s češko-slovaško delegacijo se je vrnil s kongresa češke agrarne stranke v Pragi v Beograd Stepan Radić. Vaš dopisnik se je včeraj popoldne obrnil nanj in ga prosil za izjavo, kaj misli o momentanem političnem položaju.

— E, položaj je naravnost izvrsten. Kmalu boste imeli mnogo novic, ki pa vam jih za enkrat še ne morem dati.

— Kako stoji zadeva našega inozemskega posojila?

— Poročila o posojilu so sijajna. To pa si lahko tolmači vsakdo po svoje. Prijatelji iz Londona poročajo, da vlada v tamošnjih krogih veliko zadovoljstvo, ker se opozicija strinja z znanjimi ministrom dr. Marinkovićem. Jaz sem mu danes na čajanki, ki jo je priredil na čast češkoslovaškim gostom, rekel, da nas veseli, da je krenilo njegovo zdravje na bolje. Tako bomo imeli v vladi vsaj človeka, s katerim je mogoče delati.

Druga važna stvar je dejstvo, da so postali odnosi med Francijo in Nemčijo ne samo prijateljski, marveč zelo intimni. To je za nas izredno velike važnosti. Prav tako važna pa je za nas tudi dejstvo, da Anglija ne odobrava Mussolinijeve politike.

Poročajo mi tudi, da se v Angliji zelo zanimajo za resolucijo, ki smo jo mi predlagali v Pragi in v kateri smo naglasili, da lahko seljaške in agrarne stranke, odnosno države sodelujejo z vsemi strankami in državami, razen s fašisti in komunisti. To je edin način za ureditev odnosov v srednji Evropi in na Balkanu. V ostalem pa mora to veljati povsod, kjer je seljaška stranka v vladi, kjer pa ni, mora gledati, da pride čim prej na krmilo in iskati sodelovanja z vsemi demokratskimi elementi.

ZOPET POTRES

— Tokio, 22. maja. V okolici mesta so čutili močan potresni sunk. kateremu je sledilo več manjših sunkov. Škode ni bilo nobene in tudi ranjeni ni bil nihče.

— London, 21. maja. Po poročilu neke angleške agenture je bilo pri potresu v okraju Kajamarka usmrčenih 25 oseb. Mesto Pimpicos je bilo popolnoma uničeno.

Zakon o državljanstvu sprejet

— Beograd, 22. maja. Danes dopoldne se je vršila plenarna seja zakonodajnega odbora, ki je po kratki razpravi v načelu in podrobnostih sprejel novi zakon o državljanstvu. Seje se je udeležil notranji minister dr. Korošec, ki je uvodoma podal krajši ekspozé. Zakon je bil nato prejet debato v načelu sprejet. V specialni debati so bile izvršene nekatere manjše splošne korekture, na kar je bil zakon o državljanstvu soglasno sprejet. Zakonodajni odbor je z zadovoljstvom konstatiral, da je to prvi zakon, ki je bil vzorno sestavljen tako, da zakonodajni odbor ni imel vzroka predlagati kakršnekoli korekture. Zakon o državljanstvu pride čim prej pred Narodno skupščino tako, da bi bil sprejet še pred poletnimi parlamentarnimi počitnicami.

Za sodelovanje s ČSR

— Beograd, 22. maja. Danes dopoldne sta kulturna in gospodarska sekcija za zbližanje med Češkoslovaško in Jugoslavijo nadaljevali razprave o resolucijah. Glede na včerajšnje incidente med govorom dr. Kramarja so bile današnje seje proglašene za tajne in bodo popoldne izdani komunikéji o razpravah in sklepih. Kakor se izve, je poslanec KDK dr. Predavec v kulturni sekciji stavil predlog, naj bi se zlasti poljedelstvo in drugo strokovno šolstvo v obeh državah izenačilo tako, da bi lahko dijaki ene države brez ovir nadaljevali študije v drugi državi.

Napredni župan v Brežicah

Brežice, 22. maja. Sinoči so se vršile volitve župana v Brežicah. Izvoljen je bil z večino glasov za župana g. Ignacij Šupan, solski upravitelj v p. in podpredsednik krajevne organizacije SDS. Med štirimi izvoljenimi občinskimi svetlovalci so 3 pristali SDS, 1 pa je pristal SLS. Izvolitev naprednega župana v Brežicah je izzvala veliko nezadovoljstvo v vseh narodnih in naprednih krogih tem bolj, ker klerikalcem tudi njihova zveza z Nemci in nemškularji ni pomagala, da bi dobili Brežice v svoje roke.

Praški proces

— Praga, 22. maja. h. Današnji dan razprave proti Mihaliku in tovarišem je prinesel precejšen preokret. Najprej so bila prečitana pisma, ki jih je zaplenil preiskovalni sodnik in ona, ki jih je Sykorsky sam oddal, v katerih daje Mihaliko Sykorskemu nasvete, kaj naj izpove, kakšen je položaj itd. Ta pisma so pravzaprav edini dokaz proti morilec. Pri današnji razpravi je Mihaliko naenkrat vse tajil. Izjavil je, da ni dokazano, da Vörösmartyjeva ne živi več in da ne more dati nobenih izjav, — ker je bolan. Sodni zdravnik je ugotovil angino in bronhitis, vendar je pa podal mnenje, da Mihaliko lahko še izpoveduje. Pri konfrontaciji se je izkazalo, da je zastopnik dr. Klepetara porabil včerajšnjo nedeljo za to, da se je z avtomobilom odpeljal v Jičín k zobotekniku Exnerju, to je k oni priči, ki je v soboto izjavila, da se je usodnega dne ves dan nahajal v družbi obtoženih morilcev. Pravni zastopnik dr. Klepetara je zbral pri pomočniku zoboteknika vse listine, ki se nanašajo na njegov obisk na Slovaškem ter nakopičil mnogo materiala proti priči, s čemer je hotel oslabil njegove izjave. Priča pa je klub temu vztrajal, dasi se je javila še neka priča, ki se je tudi vozila usodnega dne v Štrbo, ki pa ni hotela spoznati Mihalika. Način, kako je odvetnik zalezoval pričo, je izzval med poslušalstvom veliko razbujenje. Stroški razprave znašajo že sedaj pol milijona Kč.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.9275, Berlin 13.585—13.615 (13.60), Bruseli 0—7.9345, Budimpešta 0—9.926, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.981—8.011 (7.990), London 277.04—277.84 (277.44), Newyork 56.72—56.92 (56.82), Pariz 222.7—224.7 (223.7), Praga 167.99—168.79 (168.39), Milan 259.125—300.125 (299.125).

Effekti: Celjska 158den., Ljubljanska Kreditna 128 den., Prastediona 835 den., Kreditni zavod 157—175, Vevče 105 den., Ruše 265—280, Kranjska industrijska 320 den., Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Lesni trg: Tendencna čvrsta. Zaključeni so bili 4 vagoni in sicer 3 vagoni desk, smreka - jelka, 24—38 mm. monte, lahko koničnih, fco. vagon meja po 510 in 1 vagon desk, smreka, 20 mm, 5, 7, 10 cm, monte, fco. vagon meja po 500.

ZAGREBSKE BORZE.

Devize: London 277.44, Milan 299.125, Praga 168.39, Berlin 13.60, Dunaj 799.60, Newyork 56.82, Pariz 223.70, Curih 10.95.

Effekti: Vojna škoda 51.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.13125, Dunaj 73.01, Berlin 124.18, Milan 27.325, London 25.3325, Newyork 518.55, Pariz 20.425, Praga 15.375.

Tudi poštne nameščenice hočejo militarizirati

Minister pošte izjavlja, da ima samo on pravico baviti se s politiko, nima pa poštne nameščenice. — Radikalni list o radikalnem ministru.

Zadnjih smo poročali, da pripravlja prometni minister izpremembo zakona o prometnem osebnosti, po kateri naj bi se odzela železničarjem pravica političnega udejstvovanja izven službe, kar bi v gotovem pogledu pomenjalo militarizacijo, prometnega osebja. Enake nagibe ima menda tudi minister pošte dr. Bogoljub Kužundžić, ki je pred dnevi podal v »Trgovinskem glasniku« naslednjo izjavo:

»Smatraj, da je ministrstvo pošte v najtesnejši zvezi z ministrstvom vojske in mornarice, sem skušal uvesti potrebno disciplino med osebnostjo ministrstva. Kot prvi pogoj za doseg tega namena sem zahteval od uradnikov, naj se manj bavijo s politikom, a več s službo, ker sem edino jaz poznan, da isto (t. j. politiko) vodim.

Ta izjava ministra pošte je razburila celo radikalne kroge in glasilo radikalnih nezadovoljstev, beograjsko »Oslobodjenje« piše o njej med drugim:

»Zopet reformator! Toda kakšen? Javnost se predvsem čudi, odkod ima g. minister originalno idejo, da je ministrstvo pošte v najtesnejši zvezi z vojnimi ministrstvom. Ne vidimo, zakaj ne bi bila tudi ostala ministrstva, pa tudi ministrstvo ver, v najtesnejši zvezi z vojno. Kajti, logično ne moremo najti ničesar, kar bi bilo slično vojski v poštah, razen morda to, da je v njih zaposlenih veliko število ljudi in ker tudi poštne raznašalci nosijo uniforme. V drugih državah je zelo važen sestavni del pošte, telefon in brzojav, v rokah privatnih podjetij in povsod se ta resor smatra kot eden najbolj mirujočih.

Ali je g. ministra privedel do te izjave vojaški duh, ki so ga zanesli v vlado generali in polkovniki, da bi dokazal svojo sposobnost za sporedno vladanje z njimi? Morebiti bi ne bilo čudno, ako bi tako izjavo

podal minister prometa, ki bi s njo samo podaljšal svojo tradicijo, toda sedanjí poští minister, ki je v privatnem življenju advokat, je zares nekoliko čudno zažvenketal s to tesno zvezo svojega resora s vojsko.

V drugem delu njegove modre izjave se vidi, kakaj je g. minister mrimim poštarjem nataknil bojeviti kalpak. Hoče imeti disciplino in depolitizacijo, ki je danes toliko v modi, istočasno pa izključno pravico zase, da bi smel samo on politično misliti v imenu cele poštne vojske.

Minister pošte je pokazal s tem res močne radikalne tradicije in veliko skrb za politične svobode svojih uradnikov. Kolikor je nam znano, ne prepoveduje noben zakon političnega udejstvovanja uradnikov in njihovega zanimanja za politiko v večji ali manjši meri. Se manj pa se more v smislu narodnega parlamentarnega režima more sprejeti in odobriti novo nado, da je samo minister poklican voditi politiko.

Zamislite si, da bi se oglasili vsi ministri in izjavili, da so njihovi resori v najtesnejši zvezi z vojsko, in da bi uvedli tako disciplino, ki bi dajala samo njim pravico baviti se s politikom! To bi bila prava depolitizacija, to bi bil tisti srečni režim, čegar blagodejnosti čutimo deloma že zdaj, ko se bo vsa država v ravnodušnosti pretvorila v družbo nemih, ki bodo preli Sopota in Darosova (kjer so se vršili izvenstrankarski protirežimovski shodi) nekega dne zahtevali revanšo za mladostni novih generacij, kar kršen je ta na čelu naših pošt. Po naglasu te izjave se vidi iz nje Mussolinič, zavedajoč se svoje mladosti, znanja in političnega genija. Zakaj ni ta minister raje molčal! Bil bi mnogo, mnogo pametnejši.

Tako piše radikalno glasilo o radikalnem ministru. Mislimo, da bi bil vsak komentar odveč.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka avtomobilska nesreča. — Trije okostnjaki na cesti. — Čudno fabriciranje šoferjev v Zagrebu. — Francoska letalca v Novem Sadu.

Včeraj smo že poročali o veliki avtomobilski nesreči, ki se je pripetila na cesti iz Samobora v Zagreb. Guido Spigelski, ki se je vozil ta čas, je izpovedal novinarjem, kako se je nesreča pripetila. Avtomobilsko društvo »Ta-pred« je naročilo na Dunaju pri tvrdki Perli velik in lep avtomobil, katerega je pripeljal v Zagreb zelo več šofer preko Ljubljane in Samobora. V avtu se je vozil tudi direktor dunajske trdnice inženjer Sperling. Potniki so v Samoboru videli prazen avto in so prosili inženjerja, naj jih vzame seboj v Zagreb. Inženjer je iz prijaznosti prošnjo uslišal in tako se je avto napolnil z 20 moškimi, ženskami in otroci. Blizu Srmea je avtu privozil nasproti drugi avtomobil. Inženjer Sperling je hotel šoferju drugega avta nekaj povedati in mu je dal znamenje, naj ustavi. Oba avtomobila sta obstala in ko se je inženjer pogovoril, sta nadaljevala pot. Pri tem sta se morala avta seveda drug drugemu malo ogniti in tedaj je avtomobil s potniki proti Zagrebu zavozil v 2 metra globok jarek. Ko je šofer hotel zavoziti zopet na cesto iz graba, se je avto še bolj nagnil, ter so vsi potniki padli na eno stran. Nenadoma se je udrl rob ceste in avto se je prevrnil in pokopal pod seboj vse potnike. Avto ima platneno streho, tako da se lahko odkrije. Ker ni bilo solnca, je ta dan tudi avtomobil vozil z odprto streho. Vsi potniki so bili pokopani pod avtom in nihče se ni mogel rešiti. Sledečji so nekateri zlezli skozi okno na prosto. Na pomoč so takoj prihiteli potniki iz drugega avto in številni potniki v avtomobilu, ki so se vračali z izletov. Zene in otroci so jokali od strahu in bolečin. Spigelski je steklo razrezalo desno roko in ima tudi pomečano nogo. Pod njim je bilo zmečano neko dete. Vse poškodovane in ranjene je avtomobil odpeljal v Zagreb. Po zdravniški pomoči so vsi ponesrečenci odšli v domačo oskrbo. Sreča v nesreči je bila, da je kraj jarka zelo globoka jama, v katero so potniki zlezli in se tako rešili. Če bi te jame ni bilo, bi avtomobil vse potnike pod seboj zmečkal. Sodna komisija je ugotovila, da je nesrečo zakrivila slaba cesta.

Na dvorišču neke hiše v Vlaški ulici v Zagrebu so včeraj delavci kopali jama za apnenico. Pri tem so našli na človeške kosti. Ko so oprežno odkopavali naprej, so odkrili tri okostnjake, ki so ležali drug poleg drugega. Kostni so že trohnele in se domneva, da leže že nad 150 let v zemlji. Drugi okostnjak je očividno detetov, tretji je pa najbolj ohranjen. V lobanji ima še vse zobe. Tudi ta okostnjak je v zemlji že najmanj 100 let. Razen teh kosti niso delavci našli ničesar drugega, kar bi pojasnilo izvor okostnjakov. Dvorišče, kjer so našli okostnjake, pripada hiši, ki je tudi že zelo stara. Sezidali so jo pred 105. leti. Bila je last nekega Save Strizaka, ki jo je prodal gradbenemu podjetniku Mudroviču. Ta jo bo sedaj prezidal in povaljal za dve nadstropji. Zato so njegovi delavci kopali jama na dvorišču, ki naj bi služila za apnenico. Izkopani okostnjaki so bili seveda senzacija za stanovance v hiši in sosedo. Nekaj starček je radovednežem, ki so se zbrali

na dvorišču, razlagal, da je v okolici hiše vse polno kosti v zemlji, ker je bilo na tem kraju nekoč pokopališče. Policijska komisija je pregledala kosti in jih je dala strokovnjakom v pregled, nakar bodo pokopane na zagrebskem pokopališču.

Včeraj smo poročali o strašni avtomobilski nesreči, ki se je pripetila v Zagrebu na Horvačanski cesti. Šofer Avgust Kompara, ki ni znal upravljati Fordovega avta, je zavozil v graben ob cesti in povozil 4letnega Omera Čustovića. Deček je takoj umrl. Policija je aretirala šoferja in njegovega pomagača Ivana Brleka, ki je Kompara učil šofirati. Policija je uvedla nastrojstvo preiskavo, ker se avtomobilske nesreče v Zagrebu zadnje čase množijo. Policija je ugotovila, da se je popolnoma izgrajavo zakonski predpisi in se zlorablja šoferske izkaznice. Kompara in Brlek sta vozila po najprometnejših ulicah. Kompara se je šele učil šofirati. Na stražnici je izpovedal, da je bil kočijaž pri sodavičarju Rudolfu Laušu. Istočasno je pohajal v avtošoli na Kaptolu. Ker ponedelji ni imel časa, je obiskoval večerini tečaj in je vozil samo 10krat po 10 minut neki star Chevrolet avto. Nato je položil izpit. Pri izpitu ni bilo nobene oblastne funkcije. Navzoč je bil le neki inženjer. Pri izpitu je dobil Kompara samo dve vprašanji, in sicer gde motorja in cestno-policijskega reda. Praktični izpit je naredil s tem, da je vozil po cesti kak kilometer daleč. Šofersko izkaznico mu je izročil sočasnik in upravitelj šoferske šole na Kaptolu Mlinarič. Taks je plačal za 2500 Din. Šofersko izkaznico mu je izdalo poverjenstvo za registracijo in znanstveno-motornih vozil v Karlovcu. Kompara seveda v Karlovcu nikdar ni bil in ni polagal tam nikakega izpita. Ker ni znal upravljati avta, so mu dali kom pomagača Ivana Brleka, ki tudi ni imel šoferskega izpita. Policija se je zanimala za šofersko šolo na Kaptolu in je ugotovila, da lastnika Mlinariča in neki Karlo Rührli sploh nimata komesije in je oba aretirala. Policija nadaljuje preiskavo, da se natančno ugotovi, kako so mogli neizkušeni šoferji dobiti šoferske izkaznice ne da bi se podvržili izpitu pred komisijo velikega župana. Kakšne strašne posledice je imelo to izigravanje zakonskih predpisov, pričaja najbolj nesreča na Horvačanski cesti.

Velikim svečanostim v Novem Sadu ob priliki izročitve prometu največjega mostu v državi in sprejemu češko-slovaških gostov se je pridružil nepričakovano še tretji važen dogodek, prihod slavnih francoskih letalcev Costesa in Le Bria. V nedeljo se je prikazal na horizontu aeroplan, ki se je z veliko hitrostjo bližal letališču. Nihče ni vedel, da sta to slavnata francoska letalca. Zato ni bil pripravljen poseben sprejem. Na letališču so letalca sprejeli nekateri naši oficirji, beograjski francoski konzul Dard, francoski vojaški ataše Roge in poročevalec lista Petit Parisien. Letalca sta se ustavila v Novem Sadu le nekaj minut, potem sta pa odletela v Bukaresto na velik letalski miting. Letalca sta zapustila Pariz v nedeljo ob 6.30 in sta dospela v Novi Sad ob 15.20. Letita v letalu tipa Breguet, ki ima 600 PH in se imenuje Nungesser in Coli.

Več pozornosti kulturnim in gospodarskim potrebam naših mest

Zmanjšanje kaldrinskih dohodkov Ljubljani. — Zapostavljanje naših kulturnih in gospodarskih središč. — Država krči Ljubljani dohodke, zahteva pa od nje nove znatne izdatke.

Finančni odbor Narodne skupščine je pretekli teden odobril odredbo, s katero se nanovo ureja uporaba tako zvane kaldrine ali tlakarine, ki se plačuje pri carinarnicah za uvoženo blago. Nova uredba pomenja sicer v gotovih ozirom napredku, istočasno pa je treba poudariti, da bodo z njo znatno prikrašnja večja mesta, ker bodo dobivala iz kaldrinskih prispevkov manjše dohodke kakor doslej za napravo in zboljšanje svojih cest. Po novi uredbi bodo namreč deležne kaldrinskih dohodkov, ki se stekajo v carinarnah, tudi občine, ki imajo samo oddelke carinarnic in ki doslej niso imele pravice do kaldrine, kakor tudi občine, ki leže v sosedstvu občin s carinarnico in imajo ceste, po katerih se vrši promet k carinarnici ali od nje.

Dasi je načelno težko ugovarjati posloženju dobrot, ki so jih uživale doslej iz kaldrinskega fonda občine s carinarnicami, ter njihovu razširjenju tudi na druge občine, vendar se zdi, da se v našem javnem življenju le prerado pozablja na velike stroške, s katerimi se imajo boriti naša večja mesta pri izvrševanju nalog in vzdrževanju ustanov, ki ne služijo samo mestnemu prebivalstvu, ampak tudi podeželskemu.

Mi smo načelni nasprotniki diferenciranja interesov mestnega in podeželskega prebivalstva, ki tudi ni v skladu z načeli demokratizma, prezerati pa ne smemo dejstva, da more le gospodarsko močan mestni konzument biti dober plačnik kmetijskega producentu. Naše meščanstvo, zlasti pa njegovi srednji sloji, ki tvorijo njegovo jedro, je danes popolnoma proletarizirano. Povojne razmere niso dvignile delavstva na višjo materialno stopnjo, pač pa srednje sloje in delavstvo potisnile k tlom. S tem so se v znatni meri morale povečati tudi socialne davke mestnih občin. In spričo splošnega osiromašanja ogromne večine mestnega prebivalstva je tudi izključeno vsako poviševanje občinskih davčin za

kritje naraščajočih stroškov, ki jih zahtevajo vedno večje kulturne, socialne in gospodarske potrebe naših mest.

Danes so naša mesta, kakor Ljubljana, Maribor in Celje, navezana povsem sama nase, čeprav so središča in žarišča vsega javnega življenja pri nas. Njihova papverizacija narašča vidno z dotokom z dežele, od strani države ali pa morda oblastne samouprave pa ne živijo nobenih podpor. Če upoštevamo n. pr. da ima Ljubljana še nad 43 km neizgrajenih cest, kar bo večalo mestno območje okoli 18 milijonov Din, ki jih ni mogoče nikjer vzeti, si lahko mislimo, da predstavlja za Ljubljano vsakršno zmanjšanje dohodkov iz kaldrinskega fonda znaten udarec. Ljubljana se je po vojni toliko razširila, da ima sedaj napraviti novih cest in ulic za skoro polovico dolžine komunikacij, ki jih je imela ob izbruhu vojne.

Mimogrede omenjamo, da prihaja z novo uredbo o kaldrini v nevarnost tudi vprašanje zgradbe nove carinarnice v Ljubljani, ker se jo izpreminja finančna podlaga tega načrta.

Zelo bi bilo potrebno, da bi poklicani činitelji posvečali več pozornosti razvoju naših mest, ki vrše važne kulturne in socialne naloge, in da bi poskrbeli, da se jim v bodoče ne bodo več zmanjševali že itak skromni dohodki, povečavala pa bremena. Na eni strani zmanjšuje država n. pr. Ljubljani dohodke iz kaldrinskega fonda ter ji povečuje izdatke za ceste, čeprav ima mesto tudi znatne stroške za delno vzdrževanje državnih cest, na drugi strani pa zahteva, naj poveča svoje dotacije za poddržavljeno gledališče. Take razmere postajajo nevedrjene in ne nezdružive.

Nujno potrebno je, da bi poklicani činitelji nekoliko bolj razmišljali o važnosti naših mest kot kulturnih, gospodarskih in socialnih središč ter pokazali nekoliko več razumevanja za njihove potrebe, kakor so ga doslej.

dejavio odpovedi zaščitenosti in ekonomsko slabe, ker pravčasno ne ugovarjajo. Zaradi te nepazljivosti se množe po nepotrebnem prošnje strank, ki jim magistrat ne more pomagati. Dolžnost vsakogar je, da skrbi sam zase, ker je dosti strank, ki se uspešno ne morejo braniti odpovedi.

Jutri popoldne ima stanovanski odsek ljubljanskega občinskega sveta sejo, da se začne sklepi plenuma izvrševati. Doslej so namreč sklepi šele na papirju. Stanovanska mizerija v našem mestu že kriči po dejanjih, ki se pač pospešijo, zakaj — periculum in mora!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama. Začetek ob 20.
Torek, 22. maja. Herman Celjski. Red C. Sreda, 23. maja. Zaprt.
Četrtek, 24. maja. Nedeljski odhidi.
Red D.
Petek, 25. maja. Stilmundski župan.
Red B.
Sobota, 26. maja. Ob 15. Cyrano de Bergerac. Dijaš. predstava pri nižnjih cenah. Izven.
Opera.
Torek, 22. maja. Zaprt.
Sreda, 23. maja. Poljska kri. opereta. Ljudska predstava pri izredno nižnjih cenah. Izven.
Četrtek, 24. maja. Rigoletto, gostuje g. Henrik de Mazey, prvi tenor velike opere v Parizu. Izven.
Petek, 25. maja. Zaprt.

Danes v torek se vzpizori v ljubljanski drami Novačanova izvorna drama »Herman Celjski« v občinski zasedbi. Predstava se vrši za abonente reda C.

V ljubljanski operi je v sredo ljudska predstava pri izredno nižnjih cenah, poslednjič v sezoni se izjavlja Nedbalova opereta »Poljska kri« v občinski zasedbi. V ljubljanski drami se pripravljata angleška veseloigra »Fany in njena služkinja«, ki pride koncem tega meseca na oder, začetkom junija pa »Dobri vojak Svejk«. Prihodnja operna premijera bo Straussova opera »Salome«, opereta pa da še »Cardaško knežino«.

Odlični gost v ljubljanski operi. V četrtek dne 24. t. m. gostuje v ljubljanski operi prvi tenor velike opere v Parizu g. Henrik de Mazey, ki je znan kot najboljši francoski tenor mezzokarakterne stroke. Odlični pevec je pravkar na svoji veliki turneji po balkanskih državah. Pel je v Bukarešti, Sofiji (10 nastopov) ter pride sedaj v Zagreb. Prepričani smo, da je uprava le ustregla ker je pridobila tako odličnega gosta. V četrtek poje ulogovo vojvode v Rigolettu. Predstava se vrši izven abonmaja.

Ljubljanska drama ostane v sredo zaprta, v četrtek pa se vzpizori veseloigra »Nedeljski odhidi« za abonente reda D. Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto, dne 26. t. m. se vzpizori popoldne ob 15. uri Rostandova komedija »Cyrano de Bergerac« kot dijaška predstava pri izredno nižnjih cenah.

»Cyrano de Bergerac« se ponavlja v soboto 26. t. m. popoldne ob treh kot dijaška predstava po nižnjih cenah. Opozorjamo vse one, katerih namen je preživeti binkošne počitnice v Ljubljani, na to predstavo.

»Hamlet« — petdesetič. V nedeljo 27. t. m. ob 20. uri se vzpizori Shakespearejeva tragedija »Hamlet«. Ta predstava je ljubljana, ker se ponavlja petdesetič. Naslovno vlogo igra g. Rogoz. Ofelijo ga, šarčeva, katera je kreirala to vlogo že pri premieri. Ta njen nastop je po parih me-

sech težko obolelosti zopet prvi. Istotako igra Laerta g. Kralj, ki je tudi kot prvi kreiral to vlogo v ljubljanski drami. Režijo vodi prof. Šest. Opozorjamo občinstvo, da je ta predstava ne le zadnja vzpizoritev »Hamleta« v tej sezoni, marveč da se delo sploh vzame za par sezon v repertoarja.

Weekend Nad vse zabavna komedija »Nedeljski odhidi« (Week-end) se vzpizori v četrtek dne 24. t. m. za red D. Opozorjamo občinstvo, da je to zadnja vzpizoritev tega dela v tekoči sezoni in da si interese sliži z ozirom na to kupujejo vstopnice v predprodaji pri dnevnih blagajni.

Kongres internacionalne unije gledaliških igralcev se vrši letos v Parizu od 18. do 23. junija. Na kongresu se bodo razpravljali tekoči problemi gledaliških zakonov, umetniškega zblivanja, izmenjava ansamblov in igralcev, pogodbe z radijem, filmom. Kot zastopnik slovenskih igralcev odide v Pariz profesor Ospi Šest.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 22. maja 1928; katoličani: Milan; pravoslavni: 9. maja, Boža.

Jutri: Sreda, 23. maja 1928; katoličani: Deziderij; pravoslavni: 11. maja, Mitrođ.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Herman Celjski«. C.

Opera: Zaprt.

Kino Matica: »Grand hotel Boulevard«. Ljudski kino (Ideal — Film ZKD): Ob pol 17. »Milijonarjevo dete in sirota«; ob 21. Benečarska kurtizana.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramov, Miklošičeva cesta.

Šport

— Službene objave LHP (iz seje u. o. dne 19. maja). Propagandna tekma se ponovno preloži na dne 24. t. m. SK Ilirija. ASK Primorje in SK Slovan se pozivajo, da postavijo k temu po 3 starejše reditelje. V nasprotnem slučaju se kaznujejo po § 52 kaz. pravilnika z globo Din 50. Nadzor nad blagajniškim in rediteljsko službo izvrši g. Vodeb. Za sodnika se delegira g. Baltesar, rez. g. Vondina. SK Ilirija in ASK Primorje se naprosta, da stavita za tekmo na razpolago po eno garnituro kril. Zato tekmo se dovoli vsem verifikiranim igralcem znižana vstopnina po Din 2. — SK Slovan se oprosti prv. tekmovalja za sezono 1928. — ASK Primorje se dvigne z današnjim dnem zabrana igranja. — Verifikirajo se prv. tekme SK Maribor : SK Mura z rezultatom 9:5 (4:2) za SK Maribor; ASK Primorje : TKD Atena s 6:0 par forfait za ASK Primorje. — G. Voglar se poziva, da pošlje takoj sodniško takto tekme I. SSK Maribor : SK Mura dne 17. V. — Zori Starc (SK Primorje) se na njeno prošnjo dovoli po § 10 obč. prav. takojšen nastop na vseh prijateljskih, in internacionalnih tekmah. — ASK Primorje se poziva, da pošlje njeno prejšnjo legitimacijo podsevu. — SK Ptuj se poziva, da pošlje za prijavljeno igralco Vičič Frido njeno izjavo, da je pravilno javila svoj izstop in poravnala vse obveznosti napram prejšnjemu klubu ter da vrne svojo izkaznico, katero je prejela kot igralca I. SSK Maribora (§ 10 in 9. obč. prav.). Brez tega se imenovana igralca ne more črtati. — Odbore se ex praesidio izdane službene objave dne 15. V. 1928. — Vsi gg. sodniki se opozarjajo na čitanje službenih objav zlasti v pogledu delegiranja sodnikov. — Ponovno se opozarjajo vsi klubi na službene objave z dne 14. V. ki govore o prvenstvenih tekmah. — Tajnica.

— Službeno iz LHP. Za propagandno tekmo, ki se vrši dne 24. maja ob 17.30 na igrišču Atene, se določata sledeči družini: A. Kezele (II.), Jenko, Sajovic (Pr.), Schiffer II. Jermol, Privšek (II.), Podboj I (Pr.), rez. Bernik (II.), B) Starc (Pr.), Brodar, Tratnik (II.), Kaiser (Pr.), Doberlet, Mirič, Trampuž (II.), rez. Modic (Pr.). Vse imenovane igralce imajo biti na igrišču najkasneje ob 17.15 s kompletno opremo. Proti vsem, ki bi se pozivu ne odzvali, se bo postopalo strogo v smislu pravil. V slučaju, da katera od določenih igralcev ne more nastopiti, je to pismeno javiti na naslov tehniškega referenta I. Baltesar, kar vama Evropa, najkasneje do 23. ob 18. — Tehnični referent.

— Krasoto Županove jame pri Grosupljem si vsakdo lahko g. d. na binkoštni ponedeljek. Vabljivi vsi. 417-a.

— Tour de Slovenie. Kot je bilo že objavljeno, se vrši na binkoštni nedeljo in ponedeljek 27. in 28. velika kol. dirka »Tour de Slovenie« v dveh etapah. Prva etapa dne 27. t. m. Start v Ljubljani-Novom mestu. Kostanjevica-Brežice-Rog. Slatina, kjer je cilj prve etape. Drugi dan Rog. Slatina-Celje-Trojane-Kamnik-Kranj-Ljubljana, kjer je glavni cilj. Start je v Ljubljani ob 12. opoldne v Zvezdi, cilj v Rog. Slatini okrog 6. popoldne. Drugi dan je start iz Rog. Slatine zopet ob 12. opoldne, cilj v Ljubljani pa je pri km 2 v Šiški okrog 6. popoldne. Za prenočišče v Rog. Slatini, kakor tudi za prehrano bo pravčasno preskrbljeno. Starta se v dveh skupinah in sicer juniorji in seniorji. Juniorji imajo oba dni start pol ure prej, t. j. ob 11.30, glavna skupina pa starta kot zgoraj navedeno ob 12. uri. Prijave se sprejemajo do incl. četrka t. j. 25. t. m. v trgovini Erik Breull, Ljubljana, Dunajska cesta št. 31; pismene prijave pa je poslali na ASK Primorje, kol. sekcija, Ljubljana, Masarykova c. 1.

iz Celja

c— Jugosloven. čehoslov. liga v Celju. V sredo, 23. maja popoldne ob 5. uri zaključijo Jugoslov. - čehoslov. liga v Celju svoj tečaj češkega jezika s prireditvijo, na kateri bodo tiskali peli, predavali in deklamirali. Po tej prireditvi se bo vršil občni zbor Jugoslovensko - čehoslovaške lige, oboje v trgovski šoli. Prireditve in obnega zbora se udeležijo tudi ljubljanski čehoslovaški konzul g. Resl.

— Sokolsko društvo v Celju ima svoj običajni telovadni nastop v nedeljo 10. junija t. l. na dvorišču mestna osnovne šole.

— Celjski občinski svet ima svojo občinsko sejo v petek 25. t. m. ob 18. uri. Na dnevnem redu so poročila iz odsekov in služajnosti.

Julian Street:

Izgubljena Kolombina

— Kar se tiče nocojnje maskarade v klubu — je dejal Archibald Welkins, ko je žena nalivala črno kavo, — moram priznati, da mi ta ideja nič kaj ne ugaja. Tebi pa menda ugaja, Nataša.

Njene velike modre oči so ga rado vedno pogledale.

— Kaj ti pa ni po volji, dragi moj?

— Nu, ta blazna ideja, da se bodo možje in žene oblačile ločeno tako, da žena ne bo vedela, kako je mož maskiran, in moški ne, kakšno masko si je izbrala žena.

V osmih letih zakonskega življenja se je že opetovano seznanil s čudno potezo v njenem značaju. Nataša je vedno molčala, kadar se ni strinjala z njim. In tudi zdaj, ko ni odgovorila, je moral hočeš nočeš z besedo na dan.

— Zdi se mi, da bi si morala povedati, kako bova na maskaradi oblečena.

— Saj se spoznava, ko odložiš mas,

— Toda zadeva s to zagonetnostjo je sploh neizumljiva, — je trdil mož svoje.

— Dajte gospodu kompot, — je velela žena služkinji.

Zajel je žlico kompota in ponovil:

— Po mojem mnenju je to neizumljivo.

Toda žena ni odgovorila. Mnogo žensk je poznal, a nobena ni imela navade molčati, če se ni strinjala z njim. Samo Nataša je imela to čudno navado. V tem je bila neka tajna sila.

— Vratar v klubu mi je dejal, da so razposlali nad petsto vabil, — je nadaljeval.

— To pomeni, da nas bo mnogo in rad bi vedel, kakšno masko boš imela, da bi te mogel občudovati.

— To je zelo lepo, — je odgovorila, — toda prepričana sem, da mi tvoje občudovanje ne bo potrebno.

— A kaj če bi ti bilo potrebno? — je pripomnil smeje.

— O, motiš se, v našem klubu ne manjka kavalirjev.

— Jaz ti pa pravim, da bo zelo pestra in mešana družba. Preklicano lepa si in vrhu tega še plavalaska.

In ko je zopet molčala, je dejal užajeno:

— Plavalaske vedno zbujajo pozornost.

— Nalij si še skodelico kave, — je dejala, ko je prišla služkinja. Nalil je in čakal, da služkinja odide.

— Veš zelo dobro, da postanejo maskirani ljudje brezobzirni in vsiljivi. Na maskaradi bo pijače v izobilju, saj veš, da pijančevanje še nikoli ni bilo tako razvito kakor zdaj, ko imamo prohibicijo. To je še en razlog, ki me silí da te vprašam kako boš nocoj maskirana.

— Kaj bi rad vedel?

— Kaj? — je ponovil razdraženo.

— To, kar sem te vprašal — kako boš oblečena.

— Zdi se mi, da ne smem izdati te skrivnosti. To bi pomenilo, da nisem ženska. Kako ti ugaja ta slanina?

— Čui, — je dejal osorno, — tako me vendar ne moreš zavračati. Praviš,

da ni treba, da bi te občudoval, toda zdi se mi, da tvoj spomin ni tako dober, kakor moj. Predno si začela koketirati z onim gizdalinom, s francoskim častnikom, sem mislil, da ni treba ozirati se po tebi, toda dozdeva se mi, da — Beseda mu je zastala v grlu.

Ko ji je vrgel v obraz edino lahko miselnost njenega zakonskega življenja, je takoj obžaloval svojo nepremišljenost. Vedno je bilo tako. Vedno ga je bilo sram, da se tako ponižuje pred njo. Čudno, da ni mogel premagati ljubosumnosti, ki jo je zapustila v njen. ta epizoda, stara že več let. Sicer je pa šlo samo za nedolžen flirt in tisti Francoz je bil premlad, da bi mogel zapečljati tako lepo zakonsko ženo. Zdelo se mu je, da je blazen, ker še vedno misli na slučajno koketiranje svoje žene s francoskim častnikom. Vstal je od mize, jezen nase in na ženo.

Da se ohrani popolna tajnost, je bilo sklenjeno, da bodo žene obedovale in se oblačile skupno v določenih hišah, možje pa ločeno v drugih hišah in da se zbero v klubu maskirani. Archibald Welkins je torej pustil limuzino svoji ženi in njenim prijateljicam, sam je pa vzel obleko, v kateri je hotel predstavljati kralja Karla II. in se odpravil z drugim avtomobilom k Tomu Baynu, kjer je našel družbo gospodov, deloma že preoblečenih, deloma pa zaposlenih z maskiranjem.

Ko se je oblačil in izpil tri kozarce krepkega vina, je začel izpreminjati svoje nazore o maskaradi. Ta tajnost ni bila napačna. Obetala se je imenitna zabava. Vendar se mu je pa zdelo, da bi mu morala Nataša povedati, kako bo oblečena. On bi že lahko utajil ženi svoje načrte, ona bi pa tega ne smela storiti. Še vedno se je malo jezil na ženo.

Tom Bayn je imel izborni klet in njegova škotska vina so bila imenitna. Ko je Archibald Welkins zapuščal z drugimi gosti hišo, je opazil v zrcalu svoj obraz in bil je zadovoljen. Zvezda iz samih draguljev se je lesketala na njegovih prsih, črne svilene nogavice so se lepo oprijemale njegovih nog in v dolgi lasulji je bil nekam zagoneten. Kaj ga je brigalo, da mu Nataša ni hotela povedati, kako bo maskirana? Nocoj se za Natašo sploh ne bo zmenil. Ne! Saj jo je prosil, naj mu pove, kako bo oblečena. To zadostuje. Ona tudi ne ve, kako se je preoblekel on. Da obeta se imenitna zabava.

V klub je prišel z arabskim šejkom, Kitajcem in vojakom v modri uniformi in usnjenem suknjiču.

Vrata in francoska okna so bila odprta. Ples se je bil že začel. Slišali so godbo gredočo po travniku. Na pragu plesne dvorane se je Welkins ustavil, da si ogleda pestro družbo. Vojači, clowni, kuliji, dvorne lepoticke, rokoborci, odaliske, ženski žokeji, španke, mandarin, pirati, nimfe, Turki, kmetje, gejsje, harlekini in cowboji so drveli za orkestrom džezbenda.

Ko je gledal, kako se sučejo okrog njega, se mu je nenkrat zazdelo, da je spoznal svojo ženo. Oblečena je bi-

la — če je bila res Nataša — kot francoska dvorna dama z mušico na licu, z visoko napudrano lasuljo in širokim krilom iz petre svile. Plesala je z rimskim gladiatorjem. Opazoval jo je z velikim zanimanjem. Postava, rast in kretnje so bile Natašine in tudi obleka je povsem odgovarjala okusu njegove žene. Ko je opetovano priplesala mimo njega, je bil trdno prepričan, da se ne moti.

Potem se je začel zanimati za Kleopatru, ki je plesala z Napoleonom foxtroto. Nataša bi bila tudi lepa Kleopatra, če bi spadala med ženske, ki se pojavljajo v družbi tako razgaljene.

Ta Kleopatra je bila res mikavna. Šel je z njo plesat in govoril je z izpreminjenim glasom, da bi ga ne mogla spoznati. Toda lepa Egipčanka je bila popularna. Kmalu jo je prevzel indijski maharadža in namignil Karlu II., naj si izbere zapeljivo Kolombino, ki je opetovano priplesala mimo njega in odgovarjala na njegove pogledne.

Baš je prihajala po stopnicah z gizdalinom. Ziva postava v kratki, črni svileni obleki, kratkem krilu, tenkih, prozornih nogavicah in plesnih čevljičkih. Z ogromno belo pahljajo in črnim, koketno na pristižnih lasih pritrjenem klobučku je bila posebljena veselost.

Zavrtel se je z njo in takoj je opazil, da pleše z dražestnim bitjem.

— Skušal sem vas ujeti, — je dejal z zamolkim, izpreminjenim glasom.

— Da, monsieur? No, dobro, tudi jaz sem se ozirala za vami, veliki, lepi gospod.

Stisnila mu je roko in takoj je reagiral.

— Ste Francozinja? — je vprašal tiho — ali pa igrate dvojno vlogo?

— Kaj misli monsieur?

— Mislim, da zelo dobro igrate dvojno vlogo.

— O vi nagajivi, hudobni kralji! Kaj pa počneta vaša Nell Gwyn? — je vprašala smeje.

— Kaj me briga Nell Gwyn, — je zašepetal. — Za vas se zanimam. Ne recite mi, da sta dražestna, preoblečena gospa — žena kakega moža, ki ima trgovino v Newyorku in hodi sama ob nedeljah na ples.

— Vi misli, da jaz prava Francozinja? — je vprašala v lomljeni francosščini. (Konec jutri.)



Senzacionalna tatvina v praškem muzeju

V soboto ponoči je bilo vlomljeno v praški narodni muzej. — Vlomilec je odnesel mnogo zgodovinskih dragocenosti, vrednih nad 1 milijon Kč.

Praga je sprejela te dni tisoče zunanjih gostov, ki so prispeli na velike agrarne manifestacije. V nedeljo so si hoteli mnogi kmetje ogledati praški narodni muzej, toda ko so prišli pred muzejsko poslopje, so jim povedali, da je muzej zaprt. Kmalu so se razširila po mestu vest, da je bilo v soboto ponoči v muzeju vlomljeno in da so neznanzi zlikovci odnesli mnogo zgodovinskih dragocenosti. Policija je bila obveščena o senzacionalni tatvini šele v ponedeljek zjutraj in je takoj uvedla preiskavo. Preiskavo je vodila v muzeju posebna komisija.

Komisija je takoj ugotovila, da je vlomilec odnesel mnogo zgodovinskih dragocenosti, zlatih prstanov, ur, verižic, uhanov in več slonokoščenih starinskih predmetov. Vlomilec se je dal zapreti čez noč v dvorano v prvem nadstropju, iz katere se je splazil ponoči v sosedno dvorano, kjer so shranjene razne dragocene zbirke. Med njimi je tudi redka zbirka prstanov iz XII. stoletja. Najdragocenejši so romanski in gotski prstani iz dobe kralja Karla. Vlomilec je previdno odprl steklene omare in ukradel najlepše zgodovinske dragocenosti, vredne nad en milijon čeških kron. Ko je opravil svoj posel, je odprl okno in se spustil

po strelovodu iz prvega nadstropja n vrt.

Vlomilec mora dobro poznati starinske dragocenosti, ker se ni dotaknil onih, ki imajo manjšo zgodovinsko vrednost. Vzel je samo zlatino, ki ima največjo zgodovinsko vrednost, zlast prstane iz 16. in 17. stoletja. Teh prstanov je bilo v muzeju nad 200 in vsi so bili ukradeni.

Policija napenja vse sile, da bi držnega vlomilca izsledila, toda vse njeno prizadevanje je zaman, kajti mož je bil zelo previden. Svoj posel je opravil v rokavicah in nogavicah, da bi lahko nemoteno pobegnil, če bi ga presenetili. Rokavice je imel na rokah zato, da bi zabrisal za seboj vse sledove. Čudno je, da je policija zvedela za tatvino šele v nedeljo zjutraj. V muzeju so štirje pazniki, ki hodijo noč in dan po dvoranih. Tudi v soboto ponoči je hodil paznik po dvorani, kjer so shranjene arheološko-zgodovinske zbirke. Proti polnoči je opazil odprto okno in razbito vitrino. Njegova dolžnost bi bila takoj obvestiti policijo, toda mož se je spomnil na to šele zjutraj, ko je zabeležil tatvino v knjigo. Vest o senzacionalni tatvini je vzbudila v Pragi splošno pozornost.

Porod v vodi

Čuden dogodek se je pripetil te dni v malem madžarskem kraju Tököl. Neka noseča ženska se je pri nabiranju dračja in suhljadi ranila na roki. Šla je k Dunavu, da bi rano izprala. Toda nesreča nikoli ne počiva. Ženi se je nenadoma stemnilo pred očmi in padla je v vodo. Voda jo je odnesla seboj in nesrečnica je začutila porodne bolečine. V vodi je porodila dečka. Nesrečo so opazili ribiči, ki so nezvestno ženo z otrokom vred potegnili iz vode. Zensko so kmalu obudili k zavesti, dočim je novorojenček umrl. Nesrečno mater so prepeljali v bolnico.

Klub hazardistov v Budimpešti

V Budimpešti je polno tajnih klubov, kjer se vrše orgije in bakanalije, kjer se hazardira, udaja kokainu, morfiju in drugim pregrešnim nasladam. Tak klub je bil tudi na Museumringu, toda policija ni mogla do živega, dasi je dobro vedela, da se tam hazardira na žive in mrtve. Toda policija si je znala pomagati.

V nedeljo ponoči sta potrkali na vrata kluba dve elegantni dami v spremstvu nekega gospoda. Distingvirana trojica je napravila najboljši vtis in družba jih je rada pustila k mizi.

Humoristični kotichek

Iz romantične literature.

V romanih romantične šole nastopa vedno mož kot junak.

Povejte mi, kako se mož navadno izkaže junaka?

— Kadar se oženi.

V šoli.

Profesor razlaga: Narava je vedno pravična. Vzemimo slepec. Vsak slepec ima mnogo bolj razvit sluh in vonj, nego oni, ki vidijo.

— Po je res, pripomni učenec, kajti če vzamemo človeka, ki ima eno nogo krajšo, vidimo, da ima drugo daljšo.

Zahvala.

Dolžnost mi je, da izrečem zahvalo vsem, ki so mi ob groznem udarcu, prizadetim niti s smrtjo soproga

Josipa Smoleta

višjega rač. revidenta

stali na strani s svetom in pomočjo ter mi lajšali gorje. Iskrena zahvala g. predstojniku pokojnega, Ivanu Volcu in tovarišem gg. mestnim uradnikom in g. navedenemu Tavčarju, g. Estu za gniljiv govor in molitev ob grobu, g. Vodišku za toplo slovo od rajnika. Najboljše zahvala za izraženo sočutje g. županu dr. Pucu in g. mag. ravnatelju dr. Zarniku. Gospej Grašičevi za dobrotno izkazano uslugo, gg. pevcem Trnovo - Krakovo za v srce segajoče petje, darovalcem vencev in vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti, vsem, ki so mi izrazili sočutje.

V Ljubljani, dne 21. maja 1928.

Žalujoča soproga.



Dvodružinsko hišo
tako prodam Kupec dobi stanovanje dveh sob in kuhinje. Pojasnila v gostilni »Mostičke«, Rožna dolina. 985

Strojepiska
išče delo za dom. Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod »Prepisi 1001«.

Stanovanje
1-2 sob, kuhinje in priključki išče mirna uradniška družina v stari ali novi hiši. Vseletv 1. junija event. tudi pozneje. Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Zračno 1000«.

Meblovana soba
zračna, z električno razsvetljavo (na meji Rožne doline), se odda solidnemu gospodu, z zajtrkom 300 Din mesečno. Vpraša se v upr. »Slov. Naroda« pod »Solnčna lega 996«.

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19, so bile izžrebane dne 18. maja in sicer so zadele

Din 40.000 je zadel števil. 72.176

Din 3.500 je zadel števil. 47.391

Po 1.500 Din so zadele števil. 91.798, 7.529, 46.089, 58.384, 10.883, 10.990, 34.686, 84.546, 123.900.

Po 500 Din so zadele števil. 14.126, 14.103, 100.742, 5735, 15.461, 15.494, 15.412, 15.437, 30.982, 40.519, 53.433, 66.670, 66.682, 91.702, 115.638, 7584, 20.039, 20.163, 20.199, 20.138, 46.059, 58.262, 58.329, 58.332, 58.351, 58.366, 70.395, 82.862, 82.860, 82.820, 82.864, 82.811, 95.468, 95.496, 99.705, 99.709, 109.482, 120.228, 120.257, 120.252, 76.739, 76.738, 103.144, 10.892, 10.946, 10.986, 10.963, 34.722, 47.384, 47.301, 60.114, 60.134, 84.558, 84.653, 97.334, 97.451, 108.112, 108.218, 108.227, 123.813, 123.822, 23.322, 23.300, 72.037, 73.615, 97.451, 111.405, 111.465, 121.085, 10.890.

Dobitke bomo izplačevali od 1. junija do 14. septembra t. l. Srečke za tekoče žrebanje so razprodane in toraj izžrebanih ne moremo več zamenjati.

Naročilne dopisnice bomo priložili dne 30. maja ter prosimo vse zainteresirane, da počakajo z naročili na naše naročilnice.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

Flobert-puške

Lovske puške, browninge, pištole za straženje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih ter ribiških potrebščin ter umetni ogenj.

F. K. K. puškar, Ljubljana.
Šelenburgova ulica št. 6.



2 leti kredita

VSEH VRST

mizarški in kolarski stroji

posla nezn. in univerzalni z vgrajenimi motorji ali brez njih

Polnojašerniki

Welker Werke I. Wachstein, Wien X/II, LAXENBURGERSTRASSE 12

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno 51-T

Šumarskega adjunkta

s šumarsko šolo in prakso, večšega pisarniških poslov, računovodstva in manipulacije na žagah — išče upravo veleposestva »Jezerko« v Kokri. — Prošnjam s curriculum vitae naj se priloži prepise spričeval in fotografij, ter pošlje do 10. junija 1928 upravi veleposestva pod »Adjunkt«.

KLISJEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO. TIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS 23